

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/60/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812208462
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8812208462.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a z členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filákovského v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r.o., Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený AK TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Údernícka 5, Bratislava, proti žalovaným: 1. R. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XXXX/X, B., 2. F. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXXX/X, B., o zaplatenie 861,17 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 20.11.2012, č. k. 9C 97/2012-39 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a vyslovil, že žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou, podanou na tunajší súd dňa 16.8.2012, domáhal voči žalovaným zaplatenia sumy 861,17 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 861,17 eur od 21.10.2008 do zaplatenia a trov konania. V návrhu uviedol, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30.5.2007 medzi postupcom Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130 (ďalej len „postupca“) a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovaným. Postupca nadobudol uplatňované právo - pohľadávku s účinnosťou od 01.01.2006, kedy došlo zrušením bez likvidácie k zániku spoločnosti, ktorá bola účastníkom zmluvného vzťahu, pričom imanie zanikajúcej spoločnosti prešlo na postupcu, ktorý sa v dôsledku zlúčenia stal právnym nástupcom zanikajúcej spoločnosti. Žalobca ďalej uviedol, že dňa 27.9.2005 bola uzavretá Zmluva č. 2863133 (ďalej len „zmluva“). Platne uzatvorenou zmluvou sa žalovaná v 1. rade zaviazala uhrádzať poskytnuté finančné prostriedky v pravidelných mesačných splátkach riadne a včas. Žalovaná si túto povinnosť neplnila, čím sa dostala do omeškania s úhradou dlžnej sumy a ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky dlhovala sumu pozostávajúcu z neuhradených dlžných splátok v celkovej výške 861,17 eur. Keďže žalovaná v 1. rade si svoj záväzok zo zmluvy neplnila riadne a včas, žalobca si uplatňuje zákonný úrok z omeškania počnúc dňom 21.10.2008, t. j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky. Žalovaní ku dňu podania žaloby neuhradili žiadnu sumu. Na záver uviedol, že ku dňu podania žaloby dlžná suma je 861,17 eur, pričom pozostáva z neuhradenej istiny úveru vo výške 861,17 eur (t. j. rozdiel medzi istinou úveru a súčtom všetkých mesačných platieb započítaných na istinu).

Z vykonaného dokazovania, a to z dohôd o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku nepochybne vyplýva, že záväzok žalovaní uznali dňa 3.7.2009. Pri závere o tom, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah a aj na právne úkony nadväzujúce na uzavretie zmluvy je potrebné aplikovať ustanovenia upravujúce spotrebiteľské vzťahy je zrejmé, že k uznaniu dlhu žalovanými došlo v čase, keď dlh ešte nebol premlčaný, keď premlčacia doba začala plynúť dňa 8.12.2006, teda dňom nasledujúcim po dni ukončenia klientskej zmluvy, a pri všeobecnej trojročnej dobe podľa ustanovení Občianskeho zákonníka uplynula dňa 8.12.2009 a uznanie bolo vykonané ešte dňa 3.7.2009. Uznanie záväzku žalovanými bolo vykonané na predtlačí žalobcu, pričom listina bola označená ako dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku, ktoré označenie môže u bežného občana - spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp. jeho právneho nástupcu či už písomne alebo ústne, telefonicky či iným spôsobom, upozorňovaný, keď nie až zastrášaný, možným súdnym konaním a následnou exekúciou, priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. V ďalšom si však možno často ani neuvedomuje, aké ďalšie prehlásenia podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše keď samotná dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany. Taktiež súd poukazuje na to, že samotné uznanie záväzku sa v predmetnej dohode nachádza v bode 2., no prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch sa nachádza v bode 3. označenom ako forma splatenia záväzku, a to až v poslednej vete.

Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohôd o uzavretí splátkového kalendára a uznání záväzku zo dňa 3.7.2009 žalovanými hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu, a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane žalobcu ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Takýto záver súdu podporuje aj skutočnosť, že žalobca sám vyhľadal žalovaných v mieste ich trvalého bydliska, čo je nepochybné, keď ako miesto uzavretia dohody je uvedená obec trvalého bydliska žalovaných. V dôsledku takéhoto konania mohli byť žalovaní konfrontovaní či už s rodinnými príslušníkmi alebo aj blízkymi spolubývajúcimi. Aj pôsobenie tohto prostredia mohlo ovplyvniť žalovaných v ich správaní, výsledkom ktorého bolo podpísanie formulárovej predtlače uznania dlhu a uzatvorenia splátkového kalendára s cieľom čo najskoršieho odchodu pracovníka žalobcu a nevyvolávania akýchkoľvek domnienok v súvislosti s jeho zotrvaním v domácom prostredí žalovaných. Predmetný úkon pod vplyvom uvedených faktorov mohol byť žalovanými vykonaný bez náležitého oboznámenia sa s jednotlivými ustanoveniami dohody, a tak v konečnom dôsledku k ich zaviazaniu sa k ďalším povinnostiam a súčasne vyvolaniu právnych následkov vyplývajúcich z príslušných právnych predpisov, ako je napr. predĺženie premlčacej doby na uplatnenie práva žalobcu, o ktorých žalovaní nemali vedomosť.

Taktiež súd poukazuje aj na ďalšiu skutočnosť a to, že ak mal žalobca skutočne eminentný záujem na úhrade záväzku žalovanými, ktorý možno vyvodit' práve z jeho iniciatívy vyhľadať osobne žalovaných za účelom uzavretia splátkového kalendára a dojednania splátok, a tým akéhosi aktu ústretovosti z jeho strany voči žalovaným, no za súčasného dojednania straty výhody splátok v prípade ich nesplácania podľa splátkového kalendára, za stavu, keď žalovaní splátkový kalendár nedodržiavali, a tým sa stal splatným celý žalovanými uznaný dlh, podal žalobu po viac ako troch rokoch s uplatnením úroku z omeškania od 21.10.2008. Celé toto konanie vrátane zabezpečenia uznania záväzku možno potom hodnotiť ako konanie prinajmenšom špekulatívne s cieľom zabezpečenia exekučného titulu a následného vedenia exekúcie voči žalovaným na pohľadávku, ktorá síce je tvorená dlžnou istinou, no aj príslušenstvom pohľadávky spočívajúcou jednak v úrokoch z omeškania ako aj v trovách konania, a to najmä trovách právneho zastúpenia za niekoľko rokov omeškania, ktorá suma môže v konečnom dôsledku niekoľkonásobne navýšiť dlžnú sumu, ktorú v konečnom dôsledku budú musieť žalovaní uhradiť.

Na základe vyššie uvedeného má súd za to, že žalobcom uplatnené právo v danej právnej veci je právom, ktoré si tento uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky a keďže ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, súd neposkytol ochranu takto uplatnenému právu a žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel k na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 558 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že dňa 3.7.2009 žalovaní podpísali dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, prostredníctvom ktorých žalovaný v 1. rade uznal a žalovaný v 2. rade pristúpil a uznal záväzok žalovaného v 1. rade voči žalobcovi. Predmetná dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka. Má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky a prísľub, že tento dlh zaplatí. Zároveň potvrdili aj vedomosť o premlčaní dlhu a následkov s tým spojených. V dohode jednoznačne, zrozumiteľne a jasne sú uvedené tieto skutočnosti. Zastáva názor, že na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Uznanie premlčaného práva nie z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 O. s. p. je viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. Na rozdiel od uvedeného, úprava obsiahnutá v § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uznal premlčanie so vznikom vyvrátiteľnej domnienky, že dlh v čase uznania trvá, tzn. že ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal o jeho premlčaní a jeho následkov. Žalobca zastáva názor, že v čase podpisu dohody nebol dlh premlčaný, o čom svedčí aj skutočnosť, ktorú konštatuje súd v odôvodnení rozsudku. Teda nastupuje účinok ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka. Žalovaní si boli vedomí svojho záväzku, avšak ten nebol uhradený. Podpísaním dohody došlo k začatiu plynutia novej desaťročnej premlčacej doby, teda právny účinok v spojení s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t. j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej desaťročnej premlčacej doby, ktorý v tomto prípade nastal. Z tohto dôvodu sa žalovaný nemôže brániť námietkou premlčania. Rovnaký názor zastáva aj Najvyšší súd Českej republiky v rozsudkoch sp. zn. 3Cz 6/68, 33 Cdo 155/2007. Predmetnou dohodou dochádza k zmene v obsahu záväzku zmluvných strán, ktorá spočíva v tom, že odporcovi je umožnené splácať záväzok v splátkach. Žalobca ako postupník tu nemá postavenie dodávateľa v zmysle spotrebiteľskej úpravy a na dohodu sa nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach spotrebiteľských zmluvných. Odôvodnenie rozhodnutia súdu je nepreskúmateľné a nie je zrejмый dôvod, pre ktorý súd žalobu zamietol. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, tak že návrhu vyhovie v plnom rozsahu, resp. zruší a vráti na ďalšie konanie a uplatnil si trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav vec, prijal správne závery, na zistenie ktorých sa nič nezmenilo ani pred odvolacím súdom, a na ktoré v plnom rozsahu odkazuje aj odvolací súd.

Na zvýraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že ak súd prvého stupňa žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca pred uplatnením tejto pohľadávky na súde predložil žalovaným na podpis dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu, ktorú žalovaní podpísali bez toho, aby jej obsahu porozumeli, správny bol jeho právny záver, že táto dohoda bola v ich neprospech.

Odvolací súd zdôrazňuje okolnosť, že právny vzťah, ktorý existuje medzi žalobcom a žalovanými, je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, a teda aj na právny úkon uznania dlhu. Je treba súhlasiť, že v danom prípade pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výroku, alebo službe, ku ktorému sa dostane, alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Odbornú starostlivosť a podstatné narušenie ekonomického správania spotrebiteľa definoval súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí a treba súhlasiť s tým, že v danom prípade pri uzatváraní takejto dohody došlo k nekalej obchodnej praktike, pretože tieto znaky nekalosti boli naplnené. Umiestnenie textu o vedomosti

premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany žalobcu došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktoré predpokladá osobitú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúcej čestnej obchodnej praktike. Dohoda o splátkach je typickým formulárovým ošetrovaním vzniknutého krízového stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľom predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach. Pri vyhodnocovaní praktiky veriteľa súd musí operovať priemerným spotrebiteľom (smernica Rady a EP 2005/29, bod 18 preambuly) a existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podpíše dokument sledujúci dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide preto podľa citovanej smernice (čl. 5 až 9) o nekalú obchodnú praktiku a nie o odbornú starostlivosť dodávateľa v záujme vyššej kvality života ľudí. Z tohto hľadiska je preto správny záver o tom, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná a prieči sa dobrým mravom.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil, a to aj vo vzťahu k priznaným trovám konania, o ktorých rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. podľa zásady úspechu, pretože žalobca bol v konaní neúspešný a žalovaní si náhradu trov konania neuplatnili.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal, keďže žalobca bol neúspešný a úspešní žalovaní si ich neuplatnili.

Poučenie:

Proti rozsudku nie je prípustné odvolanie.